

SEAD

Seksuaalineuvontaa kehitysvammaisille aikuisille,
heidän vanhemmilleen ja heidän kanssaan
työskenteleville ammattilaisille

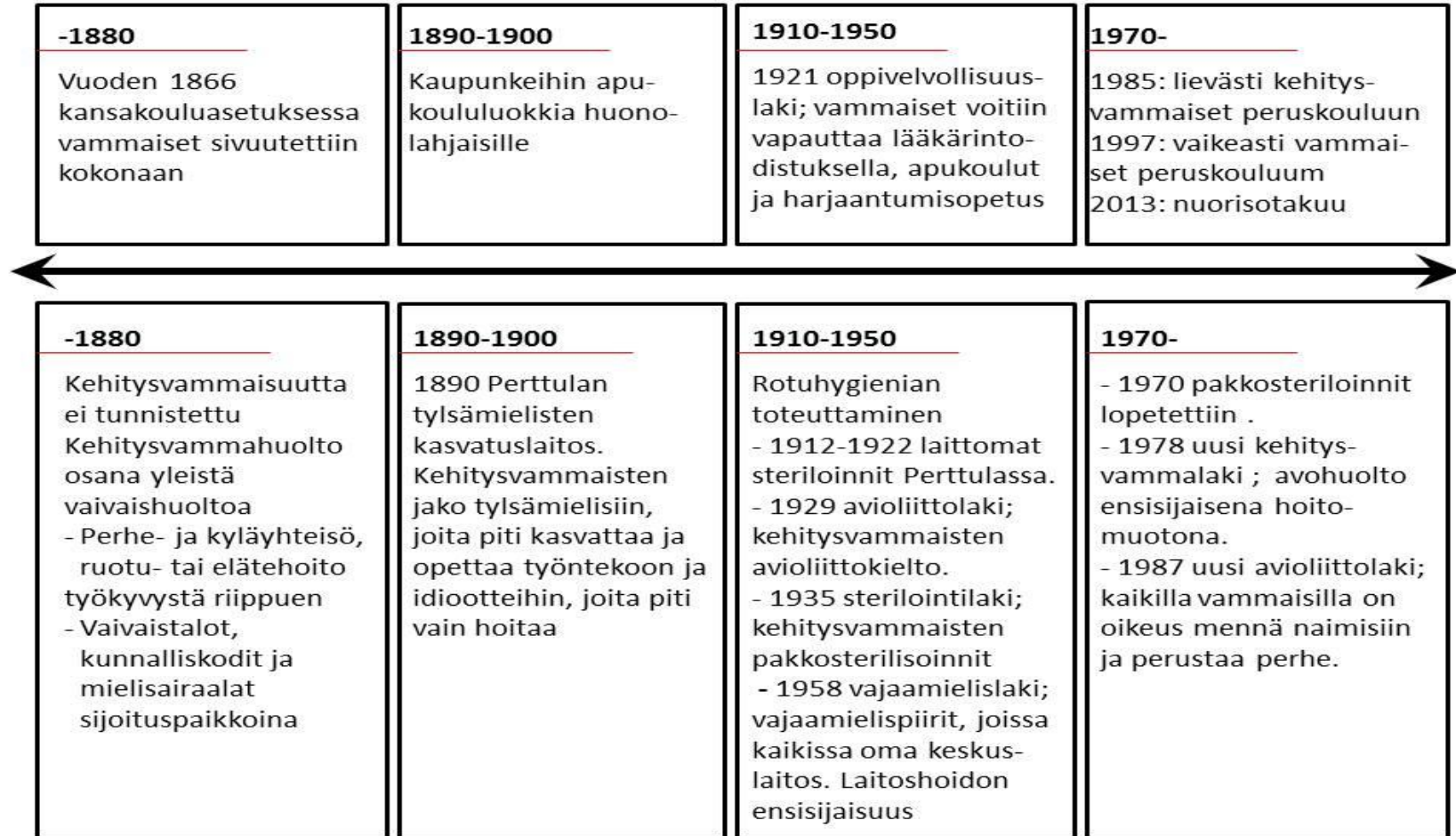
SEAD

- EU-Grundvik -rahoitteinen kehittämishanke
- osanottajia Belgiasta, Saksasta, Unkarista, Suomesta, Liettuaista, Hollannista ja Isosta-Britanniasta
- seksuaalineuvonnan nykytilan selvittäminen ja seksuaalineuvonnan edelleen kehittäminen.

Selvityksessä tarkastelun kohteina

- Kehitysvammaisille aikuisille suunnatut palvelut Suomessa
- Kehitysvammaisten aikuisten seksuaalinen hyväksikäyttö ja suojeleminen
- Kehitysvammaisille aikuisille suunnatun seksuaalineuvonnan nykytila
- Millaista kehitysvammaisille aikuisille, heidän vanhemmilleen ja heidän kanssaan työskenteleville suunnatun seksuaalineuvonnan tulisi olla

Historiaa

Historiaa

- Ennen vuotta 1880 kehitysvammaisuutta ei tunnustettu, eikä kehitysvammaisille suunnattuja palveluja ollut
- Negatiivinen rotuhygienia; avioliittokielto, eristäminen, pakkosterilisaatiot
- Keskuslaitokset → avohuollon ensisijaisuus
- Kehitysvammaisten oikeus koulutukseen; pitkään vain osa kehitysvammaisista koulutuksen piirissä

Kehitysvammaisten hyväksikäyttö ja suojele

- Kehitysvammaisilla samat seksuaaliset oikeudet kuin muillakin
  - oikeus toteuttaa seksuaalisuuttaan toisten oikeudet huomioiden
  - oikeus seksuaaliseen koskemattomuuteen ja itsemääräämiseen

- Arvioiden mukaan vammaisen naisen riski joutua seksuaalisen väkivallan kohteeksi on 2-10 kertainen vammattomiin verrattuna

- Kehitysvammaiset tarvitsevat tietoa seksuaalioikeuksista turvataidoista ja seksuaaliterveydestä

Aikuisten seksuaalivouonta

- Kehitysvammaisten seksuaalisuus on yhä usein tabu ja siihen suhtautuminen ristiriitaista
- Aikuisilla kehitysvammaisilla henkilöillä on usein varsin vähän tietoa seksistä, seksuaalisuudesta tai seksiin liittyvistä turvataidoista.
- Heidän vanhempansa ja heidän kanssaan työskentelevät asiantuntijat haluaisivat tukea ja ohjata heitä seksuaalisuuteen liittyvissä kysymyksissä, mutta he eivät aina tiedä miten.

Aikuisten seksuaalivaltio

- 5-7 prosentilla kehitysvammaisista on omia lapsia
- Kehitysvammaisten vanhempien lapsista noin puolet asuu vanhempiensa kanssa.
- Perheissä, joissa toisella tai molemmilla vanhemmilla on kehitysvamma, huostaanoton riski 15-50 % suurempi kuin muissa perheissä

Millaista seksuaalineuvonnan tulisi olla?

- Kehitysvammaisen kehitystaso huomioitava asioita käsiteltäessä
- Tarvittava määrä tarpeenmukaista tietoa, oikeaan aikaan, ymmärrettävällä tavalla ja iän mukaisesti esitettynä. Myös kehitysvammaista nuorta kohdeltava nuorena

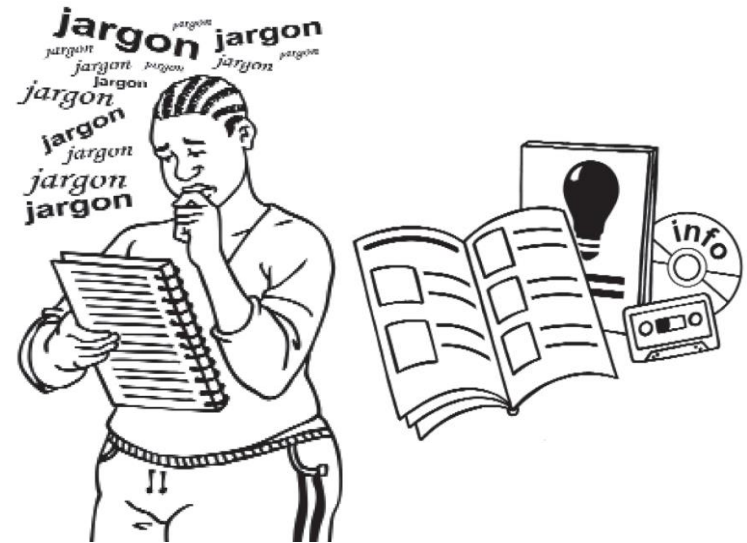
Millaista seksuaalineuvonnan tulisi olla?

- Aiemmin lähdettiin liikkeelle apuvälineistä ja menttiin ns. suoraan asiaan
- Nykyisin korostetaan enemmän sosiaalista puolta ja ihmissuhteita
- Huomion kohteena myös itsemääräämisoikeus, turvakasvatus ja seksuaaliterveys

Millaista seksuaalineuvonnan tulisi olla?

- Haasteita:
  - Selkeiden materiaalien puute
  - Käytetty kieli usein liian vaikeaa
  - Yhteisten käsitteiden puute

- Asioista kertominen + kirjallinen materiaali, johon sisältyy selkeitä kuvia

Millaista seksuaalineuvonnan tulisi olla?

- Uudenlaisten, luovien ja helposti ymmärrettävien ilmaisukeinojen, kuten kuvien, musiikin ja sosiaalisten tarinoiden käyttö seksuaalineuvonnassa
- Seksuaalineuvonnan hyvien käytänteiden jakaminen esim. Senso ja Seksuaaliterveyttä kehitysvammaisille -projektit/ niissä kehitetyt menetelmät ja tuotetut materiaalit
- Lisätietoja Sead hankkeesta <http://sead-project.eu/>